

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/94302,Logo-IPN-W-jak-Wolnosc-1920-1940-1980.html>
27.02.2026, 15:07

Logo IPN – W jak Wolność, 1920 – 1940 – 1980

29.03.2020

Rok 2020 obfituje w ważne historyczne rocznice. Trzy z nich, zwycięstwo nad bolszewikami w roku 1920, mord na polskich oficerach w Katyniu, Charkowie i Twerze (Miednoje) w roku 1940 oraz zryw wolnościowy i powstanie ruchu „Solidarność” z sierpnia 1980 roku, naznaczyły polską drogę do wolności w XX wieku. O ile pierwsze i ostatnie wydarzenia, zatrzymanie pochodu ideologii komunistycznej w drodze do Europy w bitwach nad Wisłą i Niemnem, masowy bunt robotniczy wsparty przez inne grupy społeczne, który w rezultacie doprowadził do obalenia komunizmu w tej części Europy, nie budzą kontrowersji, wiele osób może zadać pytanie – co w tym zestawieniu robi symboliczny Katyń? Jak słusznie napisał w swoim wierszu poeta, pieśniarz Feliks Konarski „tej nocy zgładzono wolność w katyńskim lesie”, a w zakończeniu tego samego utworu dodał „pamięć nie dała się zgładzić i nie uległa przemocy”. Pamięć o tej jednej z najpotworniejszych zbrodni systemu totalitarnego, wbrew intencjom morderców, paradoksalnie prowadziła kolejne pokolenia Polaków do wolności.

Związła grafika ilustruje trzy najważniejsze rocznice tego roku. Żołnierski orzełek z hełmów i czapek młodych Polaków z roku 1920, pęknięcie katyńskie w literze W, znak Victorii – symbol zwycięstwa, który chętnie Polacy demonstrowali wznosząc dwa palce do góry w okresie 1980–1989, do tego dodane polskie barwy narodowe zaczerpnięte ze znaku ruchu „Solidarność”. I oczywiście daty, ważne teraz, gdy będziemy je szczególnie przypominać, ale i zawsze, w budowaniu naszej świadomości historycznej. W jak Wolność, którą obroniliśmy w 1920 r., straciliśmy przez utratę naszych elit w 1940 r., poculiśmy na nowo w 1980 r., gdy solidarnie naród polski wystąpił przeciw złu komunistycznej ideologii.

